

ДИРЕКТИВА 2008/63/ЕО НА КОМИСИЯТА

от 20 юни 2008 година

относно конкуренцията на пазарите на крайни далекосъобщителни устройства

(текст от значение за ЕИП)

(кодифицирана версия)

КОМИСИЯТА НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ,

като взе предвид Договора за създаване на Европейската общност, и по-специално член 86, параграф 3 от него,

като има предвид, че:

- (1) Директива 88/301/ЕИО на Комисията от 16 май 1988 г. относно конкуренцията на пазарите на крайни далекосъобщителни устройства ⁽¹⁾ е била съществено изменена ⁽²⁾. С оглед постигане на яснота и рационалност посочената директива следва да бъде кодифицирана.
- (2) Във всички държави-членки далекосъобщенията бяха или изцяло, или частично държавен монопол, който обикновено беше установен под формата на специални или изключителни права, дадени на една или няколко институции, отговорни за поддържането и използването на инфраструктурата на мрежата и свързаните с нея услуги. Тези права въпреки това често надхвърляха доставянето на услуги, свързани с ползването на мрежата, и се простираха до предоставянето на крайни устройства на потребителите за свързване с мрежата. През последните десетилетия се прояви значително техническо развитие на мрежите и темпото на развитие е особено впечатляващо в областта на крайните устройства.
- (3) Държавите-членки преразгледаха дадените специални или изключителни права в далекосъобщителния сектор в отговор на техническото и икономическото развитие. Бързото разрастване на различните видове крайни устройства и възможността за многофункционално използване на крайните устройства предполага разрешаване на потребителите свободно да избират между различните видове устройства, които съществуват, ако на тях им бъде предоставена възможността да се възползват напълно от технологичния напредък в сектора.
- (4) Съществуването на изключителни права има ефекта на ограничаване на свободното движение на такова крайно далекосъобщително оборудване както по отношение на внасянето и търговията с техника (включително спътниково оборудване), тъй като някои продукти не се предлагат на пазара, така и по отношение на свързването към мрежата, пускането в експлоатация и поддържането на съоръженията, тъй като, отчитайки особеностите на пазара, и по-специално разнообразието и техническото

естество на продуктите, даден монополист няма стимул да доставя услуги във връзка с продукти, които не е предлагал на пазара или внасял, или да съобразява цените с направените разходи, тъй като не съществува опасност от конкуренция от страна на нови участници на пазара. Като се има предвид, че повечето пазари за оборудване предлагат по принцип голямо разнообразие от далекосъобщителна техника, всяко специално право, което пряко или косвено ограничава броя на предприятията, получили лиценз за внасяне, продажба, свързване към мрежата, пускане в експлоатация и поддържане на такава техника, може да има същия ефект като даването на изключителни права. Такива изключителни или специални права представляват мерки, имащи ефект, равностоен на количествени ограничения, несъвместими с член 28 от Договора за ЕО. Следователно трябва да се прекратят всички съществуващи изключителни права за внос, продажба, свързване към мрежата, пускане в експлоатация и поддържане на оборудване за крайни далекосъобщителни устройства, както и правата, имащи подобни ефекти, т.е. всички специални права, освен тези, даващи законни или регулаторни предимства на едно или повече предприятия и влияещи единствено върху възможностите на други предприятия да участват в гореспоменатите дейности в същия географски район при равни други условия.

- (5) Специалните или изключителните права, отнасящи се за крайните устройства, се прилагат по такъв начин, че на практика водят до лишаване от предимства на устройствата от други държави-членки, особено посредством ограничаването на свободния избор на потребителите на устройствата, които са най-подходящи за техните нужди като цена и качество, независимо от техния произход. Следователно упражняването на тези права не е в съответствие с разпоредбите на член 31 от Договора във всички държави-членки.
- (6) Предоставянето на услуги по инсталиране и поддръжка е ключов фактор при закупуване или наемане на крайни устройства. Запазването на изключителни права в тази сфера ще е от изключително значение за запазване на изключителни пазарни права. Такива права следователно трябва също да бъдат отменени, ако отмяната на изключителни пазарни права и права на внос трябва да има някакво практическо въздействие.
- (7) Поддръжката на крайните устройства е услуга по смисъла на член 50 от Договора. Въпросните услуги, които не могат от търговска гледна точка да бъдат отделени от пазарното търгуване на крайните устройства, следва да се предоставят свободно, особено в случаите, когато те се предоставят от квалифицирани оператори в съответствие с член 49 от Договора.

⁽¹⁾ ОВ L 131, 27.5.1988 г., стр. 73. Директива, изменена с Директива 94/46/ЕО (ОВ L 268, 19.10.1994 г., стр. 15).

⁽²⁾ Вж. приложение II, част А.

- (8) Положението на пазара продължава да създава нарушения на правилата на конкуренция, установени от Договора. Освен това оказва неблагоприятно въздействие върху развитието на търговията до такава степен, че я противо­поставя на интересите на Общността. По-силната конкуренция на пазара на крайни устройства изисква въвеждане на прозрачни технически спецификации, които отговарят на съществените изисквания, посочени в Директива 1999/5/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 9 март 1999 г. относно радионавигационното оборудване и далекосъобщителното крайно оборудване и взаимното признаване на тяхното съответствие⁽¹⁾, и позволяват свободно движение на крайни устройства. От своя страна такава прозрачност задължително води до публикуване на техническите спецификации.
- (9) Специалните или изключителните права за внос и търгуване на крайни устройства провокират ситуация, която противоречи на целта на член 3, буква ж) от Договора, в която се предвижда установяването на система, която да предотвратява нарушаване на конкуренцията на вътрешния пазар и се поставя изискването да не се елиминира конкуренцията в бъдеще. Държавите-членки имат задължение, според член 10 от Договора, да се въздържат от всякакви мерки, които биха изложили на риск постигането на целите на Договора, включително и на член 3, буква ж). Изключителните права трябва следователно да се третираят като несъвместими с член 82 от Договора във връзка с член 3 и даването или запазването на такива права от държава-членка е забранено съгласно член 86, параграф 1 от Договора.
- (10) За да се предостави възможност на потребителите да имат достъп до крайни устройства по техен избор, необходимо е да се знаят и да се осигури прозрачността на техническите характеристики на крайните точки на обществената мрежа, в които ще бъдат свързани крайните устройства. Следователно държавите-членки трябва да гарантират публикуването на техническите характеристики и да гарантират достъп на потребителите до крайните точки на обществената мрежа.
- (11) За да могат да реализират на пазара техните продукти, производителите на крайни устройства трябва да знаят на какви технически спецификации те следва да отговарят. Следователно държавите-членки трябва да формализират и публикуват спецификациите, за чиито проекти те следва да нотифицират Комисията съгласно Директива 98/34/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 22 юни 1998 г. за определяне на процедура за предоставяне на информация в областта на техническите стандарти и правила⁽²⁾. Спецификациите могат да обхващат и продукти, внесени от други държави-членки, само доколкото те са необходими за гарантиране на съвместимостта със съществените изисквания, специфицирани в член 3 от Директива 1999/5/ЕО, която основателно може да се постави като изискване съгласно законодателството на Общността. Държавите-членки трябва при всички случаи да спазват разпоредбите на членове 28 и 30 от Договора, според които държава-членка носител трябва да позволява крайни устройства, легално произведени и продавани в друга държава-членка за износ в различна от нея държава-членка, да бъдат внасяни на нейна територия.
- (12) За да гарантира, че спецификациите се прилагат по прозрачен, обективен и недискриминационен начин, надзорът по тяхното прилагане не може да бъде поверен на конкурент на пазара на крайни устройства с оглед на очевидния сблъсък на интереси. Следователно държавите-членки трябва да поверят отговорността на организация, която е независима от операторите на мрежи или от който и да било от конкурентите на въпросния пазар.
- (13) Настоящата директива не следва да засяга задълженията на държавите-членки относно крайните срокове за транспониране в националното право и прилагането на директивите, посочени в приложение II, част Б,

ПРИЕ НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

Член 1

За целите на настоящата директива:

1. „крайно устройство“ означава:
  - а) устройство, предназначено за пряко или непряко свързване към интерфейс на обществена далекосъобщителна мрежа за пренасяне, обработка и приемане на информация; и в двата случая, пряко или непряко, свързването може да бъде осъществено чрез жици, оптични влакна или електромагнитен път; свързването е непряко, ако устройството е поставено между крайното устройство и интерфейса на обществената мрежа;
  - б) оборудване за спътникови наземни станции;
2. „оборудване за спътникови наземни станции“ означава оборудване, което може да се използва само за предаване или за предаване и приемане („предаване/приемане“), или само за приемане („само приемане“) на радиокомуникационни сигнали посредством спътници или други космически системи;
3. „предприятие“ означава обществена или частна организация, на която държава-членка дава специални или изключителни права за внос, търговия, свързване и включване на далекосъобщителни крайни устройства и/или поддръжка на тези устройства;

⁽¹⁾ ОВ L 91, 7.4.1999 г., стр. 10. Директива, последно изменена с Регламент (ЕО) № 1882/2003 (ОВ L 284, 31.10.2003 г., стр. 1).

⁽²⁾ ОВ L 204, 21.7.1998 г., стр. 37. Директива, последно изменена с Директива 2006/96/ЕО на Съвета (ОВ L 363, 20.12.2006 г., стр. 81).

4. „специални права“ означава права, дадени от държава-членка на ограничен брой предприятия чрез някакъв законодателен, регулаторен или административен акт, който, в границите на даден географски район:

- а) ограничава до две или повече броя на тези предприятия в съответствие с критерии, които не са обективни, пропорционални и недискриминационни; или
- б) определя, в съответствие с критерии, различни от критериите по буква а), няколко конкуриращи се предприятия; или
- в) дава на едно или няколко предприятия, в съответствие с критерии, различни от критериите по букви а) и б), законни или регулаторни предимства, които имат съществено влияние върху възможностите на други предприятия да внасят, търгуват, свързват, въвеждат в експлоатация и/или поддържат крайни далекосъобщителни устройства в същия географски район при равни други условия.

Член 2

Държави-членки, които са дали на предприятия специални или изключителни права, гарантират, че всички изключителни права са прекратени, както и тези специални права, които:

- а) ограничават до две или повече броя на предприятията в съответствие с критерии, които не са обективни, пропорционални и недискриминационни, или
- б) определят, в съответствие с критерии, различни от критериите по буква а), няколко конкуриращи се предприятия.

Те информират Комисията за предприетите мерки или за проектите, внесени с тази цел.

Член 3

Държавите-членки гарантират, че икономическите оператори имат права върху вноса, търгуването, свързването, включването и поддръжката на крайни устройства.

Въпреки това държавите-членки могат:

- а) да откажат свързването към обществената далекосъобщителна мрежа или пускането в експлоатация на оборудване за спътникови наземни станции, ако това оборудване не удовлетворява съответните общи технически норми, приети съгласно Директива 1999/5/ЕО или, при липса на такива, на основните изисквания, посочени в член 3 от споменатата директива; при липса на общи технически правила за хармонизирани регулаторни условия Комисията бива уведомена за

националните правила, съответстващи на тези основни изисквания, съгласно Директива 98/34/ЕО, когато това се изисква съгласно посочената директива;

- б) да откажат свързването на други терминални устройства към обществената далекосъобщителна мрежа, ако тези устройства не удовлетворяват съответните общи технически норми, приети съгласно Директива 1999/5/ЕО, или, при липса на такива, основните изисквания, посочени в член 3 от същата директива;
- в) да изискват от икономическите оператори да имат техническите квалификации, необходими за свързване, включване и поддръжка на крайни устройства на базата на обективни, недискриминационни и общественодостъпни критерии.

Член 4

Държавите-членки следят потребителите да имат достъп до нови интерфейси на обществената далекосъобщителна мрежа и техните физически характеристики да бъдат публикувани от операторите на обществени далекосъобщителни мрежи.

Член 5

Държавите-членки гарантират формализирането и публикуването на всички спецификации на крайните устройства.

Държавите-членки уведомяват Комисията за проектите на техническите спецификации в съответствие с разпоредбите на Директива 98/34/ЕО.

Член 6

Държавите-членки гарантират, че контролът за прилагането на спецификациите, посочени в член 5, е поверен на организация, независима от публичните и частните предприятия, предлагащи стоки или услуги в далекосъобщителния сектор.

Член 7

Държавите-членки предоставят на Комисията в края на всяка година доклад, който ще ѝ позволи установяване на съответствието с разпоредбите на членове 2, 3, 4 и 6.

Схемата на този доклад се съдържа в приложение I.

Член 8

Директива 88/301/ЕИО, изменена с директивата, посочена в приложение II, част А, се отменя, без да се засягат задълженията на държавите-членки относно сроковете за транспониране в националното право на директивите, които са посочени в приложение II, част Б.

Позоваванията на отменената директива се смятат за позовавания на настоящата директива и се четат съгласно таблицата на съответствието в приложение III.

Член 10

Адресати на настоящата директива са държавите-членки.

Съставено в Брюксел на 20 юни 2008 година.

Член 9

Настоящата директива влиза в сила на двадесетия ден след публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз*.

За Комисията

José Manuel BARROSO

Председател

ПРИЛОЖЕНИЕ I

Пример за доклада, посочен в член 7**Прилагане на член 2**

Крайни устройства, за които законодателството се изменя или е било изменено.

По категории крайни устройства:

- дата на приемане на мярката, или
- дата на въвеждане на проектозакона, или
- дата на влизане в сила на мярката.

Прилагане на член 3

- крайните устройства, свързането и/или разрешението за включване на които е било ограничено,
- необходима техническа квалификация и справка за тяхната публикация.

Прилагане на член 4

- позоваване на публикациите, в които са определени физическите характеристики,
- брой на съществуващите интерфейси на обществената мрежа,
- брой на изменените интерфейси на обществената мрежа.

Прилагане на член 6

- независим орган или органи, които са определени.
-

ПРИЛОЖЕНИЕ II

ЧАСТ А

Отменената директива и нейното изменение

(посочени в член 8)

Директива 88/301/ЕИО на Комисията

(ОВ L 131, 27.5.1988 г., стр. 73)

Директива 94/46/ЕО на Комисията

(ОВ L 268, 19.10.1994 г., стр. 15)

ЧАСТ Б

Срокове за транспониране в националното право

(посочени в член 8)

Директива	Срок за транспониране
88/301/ЕИО	—
94/46/ЕО	8 август 1995 година

ПРИЛОЖЕНИЕ III

Таблица на съответствието

Директива 88/301/ЕИО	Настоящата директива
Член 1, уводни думи	Член 1, уводни думи
Член 1, първо тире, първо и второ изречение	Член 1, точка 1, буква а)
Член 1, първо тире, последно изречение	Член 1, точка 1, буква б)
Член 1, второ тире	Член 1, точка 3
Член 1, трето тире, уводни думи	Член 1, точка 4, уводни думи
Член 1, трето тире, първо подтире	Член 1, точка 4, буква а)
Член 1, трето тире, второ подтире	Член 1, точка 4, буква б)
Член 1, трето тире, трето подтире	Член 1, точка 4, буква в)
Член 1, четвърто тире	Член 1, точка 2
Член 2	Член 2
Член 3, първо изречение	Член 3, първа алинея
Член 3, второ изречение	Член 3, втора алинея, уводни думи
Член 3, първо тире	Член 3, втора алинея, буква а)
Член 3, второ тире	Член 3, втора алинея, буква б)
Член 3, трето тире	Член 3, втора алинея, буква в)
Член 4, първа алинея	Член 4
Член 4, втора алинея	—
Член 5, параграф 1	—
Член 5, параграф 2, първо изречение	Член 5, първа алинея
Член 5, параграф 2, второ изречение	Член 5, втора алинея
Член 6	Член 6
Член 8	—
Член 9	Член 7
Член 10	—
—	Член 8
—	Член 9
Член 11	Член 10
Приложение I	—
Приложение II	Приложение I
—	Приложение II
—	Приложение III